

Коробова І. В. Професійне мислення майбутнього учителя фізики [Текст]/ І. В. Коробова // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особливості навчання учнів природничо-математичних дисциплін у профільній школі» / Укладач : Шарко В. Д. – Херсон : ПП Вишемирський В.С., 2010. – С. 44-45.

І.В.Коробова

Херсонський державний університет

ПРОФЕСІЙНЕ МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ

Підготовка кваліфікованого фахівця у будь-якій галузі народного господарства є важливою необхідністю сучасності. Особливо це стосується освіти, оскільки кваліфікований, професійно й якісно підготовлений шкільний учитель є запорукою якісної підготовки фахівців у всіх інших галузях, куди незабаром прийдуть працювати його учні.

Професіоналізм учителя фізики базується, перш за все, на високому рівні розвитку його **мислення** як одного з головних психічних процесів, що входять до складу особистості. У психологічній літературі виділені **критерії** та ознаки **професіоналізму** діяльності й мислення. Такими є:

- 1) високий рівень кваліфікації та професійної компетентності;
- 2) високий рівень розвитку особистісних професійно-важливих якостей;
- 3) високий рівень мотивації досягнення;
- 4) низький рівень залежності від зовнішніх факторів і гнучкість саморегуляції;
- 5) високий рівень організованості, працездатності, змобілізованості;
- 6) можливість самореалізації та розвитку фахівця як особистості;
- 7) спрямованість на утворення й реалізацію професійних цілей;
- 8) володіння змістом та сучасними технологіями рішення професійних завдань тощо [3; 11].

Професійне мислення педагога є складним багатовимірним поняттям. Аналіз науково-методичної літератури показав, що різні вчені розглядають різноманітні його **аспекти**. Більшість науковців вважають, що за своєю природою це **практичне мислення**, яке пов'язане з постановкою цілей, виробленням планів; воно

розгортається в умовах дефіциту часу – тому є більш складним, ніж теоретичне [4; 226].

Н.Щуркова пропонує поділяти професійне мислення на **теоретичне** (аналіз процесу виховання з позиції його соціально-психологічної природи), **методичне** мислення (аналіз змісту пізнавальної діяльності учнів і способів її організації) та **технологічне** мислення (аналіз моменту впливу на учня у ході взаємодії учня із світом та вчителем) [5; 11-12].

Низка вчених розглядає **системне мислення учителя фізики**, яке дозволяє розв'язувати професійні проблеми системними методами, з позицій системного підходу. Системне мислення є найбільш розвинутою формою мислення і відрізняється цілісністю відбивання дійсності [2; 35]. Системний підхід передбачає формування особистості майбутнього учителя в єдності інтелектуального, духовного та професійного її розвитку та саморозвитку [1; 47].

Значною трудностю професійного розвитку майбутнього учителя науковці вважають проблему переходу від позиції «передавання знань» (традиційна парадигма освіти) до суб'єктного розвитку й саморозвитку студентів (нова освітня парадигма). Тільки суб'єкти саморозвитку здатні до екстраполяції системи учіння (у внз) у новий якісний стан – викладання [1, с.48]. Це потребує розвитку **креативного педагогічного мислення** студентів.

Враховуючи критерії професіоналізму та зазначені вище аспекти професійного мислення, стає можливим сформулювати **методологічні засади** дослідження проблеми професійно-педагогічного мислення майбутнього учителя фізики. Такими є, на нашу думку, поєднання **системного, компетентнісного, діяльнісного та особистісного** підходів.

Література

1. Дворянкина Е.К. Профессиональное развитие будущих учителей в вузе как педагогическая проблема //Наука и школа. – 2010. - №1. – С.47-49.
2. Китайгородская Г.И. Структура системного профессионально-педагогического мышления учителя физики //Наука и школа. – 2010. - №1. – С.35-39.
3. Пов'якель Н.І. Саморегуляція професійного мислення в системі фахової підготовки практичних психологів. Автореф. дис. ... докт.псих.наук. – К., 2004. – 40 с.
4. Психология. Словарь /Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.

5. Щуркова Н.Е. Практикум по педагогической технологии. - М.: Пед. общество России, 2001. – 250 с.

Відомості про автора:

Коробова Ірина Володимирівна – доцент, к.п.н., доцент кафедри фізики Херсонського державного університету.

Адреса для листування: 73039, м.Херсон, а/с №347. Коробовій І.В.

Тел: (050)946 58 69; (0552)44 20 94.